
AZƏRBAYCANDA SAHİBKARLIQ MÜHİTİNİN YAXŞILAŞDIRILMASI ÜZRƏ

MİLLİ GÜNDƏLİK

Sabit Bağırov

Təkliflər istiqamətləri

1. İnstitusional islahat
2. Kiçik sahibkarlığa dair Avropa məfhumlarının tətbiqi
3. Requlyator islahat
4. Vergi rejiminin yumşaldılması
5. Lisenyalasdırma sisteminin islahatı
6. Mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı sisteminin təkmilləşdirilməsi
7. Səmərəli məlumatlandırma sisteminin yaradılması

Təkliflər istiqamətləri

8. Tikintiyə icazənin alınması sisteminin islahatı
9. Kiçik sahibkarlıq infrastrukturunun inkişafı
10. Qaiməsiz satışa görə cəzaların gücləndirilməsi
11. Yoxlamaların tənzimlənməsi
12. Qanunun aliliyinin və ədalətli mühakimənin təmin edilməsi
13. Xarici ticarət əməliyyatlarının təkmilləşdirilməsi
14. Sosial korporativ məsuliyyət: məcburiyyətdən könüllülüyə

1. İnstitusional islahat

Təklif edilir:

- Kiçik Biznes üzrə Milli Agentlik və
- Kiçik Biznes üzrə Milli Ombudsman vəzifəsi təsis edilsin

Kiçik sahibkar kim sayılır?

(Nazirlər Kabinetinin 20.04.2004 tarixli 57 sayılı Qərarı)

İqtisadi fəaliyyat növləri	İşçilərin sayı	İllik dövriyyə
Sənaye və tikinti	<40	< 1 mlrd. Man. (200 min AZN)
Elmi-texniki və konsalting xidməti	<20	< 750 mln. man. (150 min AZN)
Kənd təsərrüfatı	<15	< 500 mln.man. (100 min AZN)
Topdan satış ticarət	<10	<1.5 mlrd. man. (300 min AZN)
Pərakəndə satış ticarəti, nəqliyyat, xidmət və digər iqtisadi fəaliyyət növləri	<5	< 500 mln. man. (100 min AZN)

1. Sahibkarlıq subyektinin kiçik sahibkarlıq sektoruna aid edilməsi üçün hər iki göstərici bu sektor üçün müəyyənləşdirilmiş hədlər daxilində olmalıdır.
2. Yeni fəaliyyətə başlayan sahibkarlıq subyektləri üçün 1 il müddətində bu hədlərlə müəyyən edilmiş işçilərin say meyari əsas götürülür.
3. Hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər üçün bu hədlərlə müəyyən edilmiş illik dövriyyə meyari əsas götürülür.

2. Kiçik sahibkarlığa dair Avropa təsnifatı

	İşləyənlərin sayı	İllik dövriyyə (mln. Avro)	və ya Aktivlərin balans dəyəri (mln. Avro)
orta	< 250	≤ € 50 milyon	≤ € 43 milyon
kiçik	< 50	≤ € 10 milyon	≤ € 10 milyon
mikro	< 10	≤ € 2 milyon	≤ € 2 milyon

Anlayışlarda islahat

Təklif edilir:

2009-cu ildən kiçik biznesin Nazirlər Kabinetinin 20.04.2004 tarixli qərarında verilmiş təriflərin əvəzinə Avropa İttifaqının tərifləri və təsnifatı tətbiq edilsin.

3. Requylator islahat

Beynəlxalq praktikada iki prinsip istifadə edilir:

- “aşağıdan yuxarı”;
- “qilyotin”

3. Requylator islahat

“qilyotin” prinsipi tətbiq edilərək müvafiq komissiyanın təhlil etdiyi 1-ci məsələ:

- *Qanunilik* – dövlət qurumunun nəzərdən keçirilən hüquqi normanı mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq qəbul etmək hüququ varmı? Bu norma daha yüksək səviyyəli qanunverici və normativ aktlara uyğun gəlirmi?

3. Requlyator islahat

“qilyotin” prinsipi tətbiq edilərək müvafiq komissiyanın təhlil etdiyi 2-ci məsələ:

- *Zərurilik* – təhlil edilən hüquqi norma bütövlükdə cəmiyyətin və ya konkret dövlət organının və ya imtiyazlı özəl şəxslər qrupunun maraqları çərçivəsində qəbul olunub? Hüquqi normanın qəbuluna səbəb olan problem doğrudanmı hələ də aktualdır? Cavabın hə olduğu halda problem hüquqi normanın indiki məzmununda nə dərəcədə səmərəli həll olunur? Bu normanın qəbul olunması məsrəfləri onun sayəsində əldə olunan üstünlüklərlə kompensasiya edilirmi?

3. Requlyator islahat

“qilyotin” prinsipi tətbiq edilərək müvafiq komissiyanın təhlil etdiyi 1-ci məsələ:

- *Bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə uyğunluq – təhlil edilən hüquqi norma kifayət qədər aydın olub başqa şərhlərə imkan vermir ki? Bu, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı məsrəfləri artırır mı?*

3. Requylator islahat

Təklif edilir:

2009-cu ildə ölkədə «gilyotin» prinsipinə əsaslanan requylator islahatlar keçirilsin

4. Vergi rejiminin yumşaldılması

Təklif edilir:

- 1) 2009-cu ildən başlayaraq sadələşdirilmiş vergi ödəmə sistemi üçün dövriyyə limiti iki dəfə artırılsın;
- 2) 2009-cu ilin birinci yarısında kiçik sahibkarlıq fəaliyyətinin ayrı-ayrı sahələrinə istiqamətləndirilmiş vergi bukletləri işlənib hazırlanınsın və böyük tirajla nəşr edilsin;
- 3) 2009-cu ildən başlayaraq yeni təsis edilən kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri üçün (ƏDV ödəyiciləri daxil olmaqla) fəaliyyətlərinin birinci ilində vergi tətilləri tətbiq edilsin;

4. Vergi rejiminin yumşaldılması

Təklif edilir:

- 4) gündəlik tələb olunan qida məhsulları üçün ƏDV stavkası 10%-ədək azaldılsın;
- 5) 2009-cu ildən başlayaraq ƏDV-nin ödənilməsi qaydası daha da sadələşdirilsin;
- 6) 2009-cu ildən başlayaraq kiçik və orta müəssisələrin vergiqoyulan mənfəətindən fəaliyyətlərinin genişlənməsinə çəkilən əsaslı xərclərin bir hissəsinin mənfəətə qoyulan vergi məbləğindən ən çoxu 20%-ə qədər çıxılmasına icazə verilsin;

4. Vergi rejiminin yumşaldılması

Təklif edilir:

- 7) 2009-cu ildən başlayaraq VM-nə elektron texnikasına əsaslı kapital qoyuluşunun amortizasiyasını 3 ilədək tezləşdirən düzəliş edilsin;
- 8) 2009-cu ildən başlayaraq VM-nə program məhsullarına əsaslı kapital qoyuluşunun amortizasiya normasını 50% həddində müəyyənləşdirən düzəliş edilsin;
- 9) 2009-cu ildən başlayaraq VM-nə KOS-un özünün istifadəsi üçün tikdiyi kiçik binalar, tikililər və s. amortizasiyasını 5 ilədək tezləşdirən düzəliş edilsin;

4. Vergi rejiminin yumşaldılması

Təklif edilir:

- 10) 2009-cu ildən başlayaraq VM-nə vergiqoyulan mənfəətdən nümayəndəlik (ziyafət, qonaq qarşılama və s.) xərclərinin müəyyən hissəsinin çıxılmasına imkan verən düzəliş edilsin;
- 11) 2009-cu ildən başlayaraq VM-nə avadanlığının alınması və digər əsaslı xərclərə görə ƏDV-nin sahibkarlıq fəaliyyətindən birinci vergi (sadələşdirilmiş sxem üzrə və ya mənfəətdən) ödənilənədək əvəzləşdirilməsinə imkan verən düzəliş edilsin;
- 12) 2009-cu ilin ilk yarısında VM-nə işçilərin qidalanma, müalicə, idman məşğulliyəti, həmçinin də xeyriyyəciliyə xərclənən vəsaitlərin miqdarını vergi tutulan mənfəətdən çıxılmasına icazə verən düzəlişlər əlavə edilsin;
- 13) vergi ödənilməsini 100% elektron üsüla keçirmək məqsədilə vergi ödəmə terminallarının sayı 2010-cu il yanvarın 1-i üçün müvafiq sayı çatdırılsın

5. Lisenyalasdırma sisteminin islahatı

Təklif edilir:

- 1) 2009-cu ildə yuxarıdakı prinsiplər nəzərə alınmaqla sahibkarlıq fəaliyyətinin lisenziyalasdırılması haqqında qanun qəbul edilsin;

5. Lisenziyalasdırma sisteminin islahatı

Təklif edilir:

- 2) 2009-cu il yanvarın 1-dən milli və ekoloji təhlükəsizliyi pozmayan və eləcə də əhali kütləsinin sağlamlığı üçün təhlükə yaratmayan aşağıdakı sahibkarlıq fəaliyyəti növləri üzrə lisenziyalasdırma ləğv edilsin:
- tütün və alkoqollu içkilərin pərakəndə satışı;
  - tərkibində əlvan və qiymətli metallar və daşlar olan sənaye tullantılarının yığıılması, işlənməsi və satışı;
  - turizm fəaliyyəti;
  - auditor fəaliyyəti;
  - əmtəə birjası;
  - maliyyə hesabatları üçün blanklarının hazırlanması;
  - möhür və ştampların hazırlanması;
  - mehmanxana fəaliyyəti (kiçik qonaq evləri üçün lisenziyalasdırmaya ehtiyac görünmür);
  - qiymətli metal və daşların hazırlanması, təkrar emalı və satışı;
  - informasiyanın müdafiə vasitələrinin layihələşdirilməsi və hazırlanması;
  - Azərbaycan vətəndaşlarının xaricdə işə düzəlməsində vasitəçilik;

5. Lisenziyalasdırma sisteminin islahatı

Təklif edilir:

- 3) 2009-cu il yanvarın 1-dən lisenziyalasdırma rüsumları azaldılaraq bürokratik aparatın lisenziyaların verilməsi ilə əlaqədar real xərcləri səviyyəsinə yaxınlaşdırılsın;
- 4) ölkə Prezidentinin 2 sentyabr 2002-ci il tarixli 782 sayılı Fərmanı ilə təsdiqlənmiş lisenziyaların verilməsi Qaydalarının 2.1.6-cı paragrafında Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyənləşdirilmiş lisenziya verilməsinin mümkün əlavə şərtlərinin mahiyyəti açılmışdır. Adıçəkilən Qaydaların mətninə müvafiq şərtlərin daxil edilməsi məqsədə uyğun olardı;

5. Lisenziyalasdırma sisteminin islahatı

Təklif edilir:

- 5) Lisenziya almış sahibkarlıq fəaliyyəti subyektinin uyğun biznes sahəsində inhisarçı üstünlük'lərə malik olmasına yol verməmək məqsədilə 2009-cu ilin 1-ci rübündə bütün lisenziyalasdırılmış sahibkarlıq fəaliyyəti növləri üzrə müvafiq nəzarəti həyata keçirərək və imtiyazı olan bu və ya digər subyektlərin inhisarçı üstünlüyü aradan qaldırılsın. Lisenziyalasdırılan hər fəaliyyət növü üzrə lisenziya verilən subyektlərin minimal sayı müəyyənləşdirilsin

6. Mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı sisteminin təkmilləşdirilməsi

Təklif edilir:

- 1) 2009-cu ildə mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı üzrə bütün sualları tənzimləyən vahid qanun qəbul olunsun. Bu qanunda prosedur ardıcılıqlarının aşağıdakı kimi aydın göstərilməsi: a) hansısa konkret sənədlərin verilməsində məsul olan dövlət orqanlarının siyahısı; b)dövlət orqanları tərəfindən sənədlərin verilməsindəki vaxt məhdudiyyətlərin göstərilməsi.
Buna görə də, fəaliyyətdə olan sənədlər əsasındakı qeydiyyat prosesinin 20 günlük müddətini 5 günə qədər qısaldılması məqsədə uyğundur. Vahid qanunun qəbul olunması hazırkı normativ aktların ləğv olunmasına, mülkiyyət hüququnun qeydə alınması prosesinin qaydaya düşməsinə və tezləşməsinə səbəb olar;

6. Mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı sisteminin təkmilləşdirilməsi

Təklif edilir:

- 2) 2009-cu ilin birinci yarısında mülkiyyət hüququnun qeydə alınması üzrə məsul olan dövlət orqanlarının hamısında "vahid pəncərə" prinsipinin tətbiq olunması (təbii ki, əgər tələb olunan sənədlərin sayı azaldılmasa);
- 3) 2009-cu il 1 yanvar tarixindən etibarən hüquqi və fiziki şəxslərin öz hesablarına tikdirdikləri obyektlərin mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı prosesində tələb olunan 13 sənədin sayı azadılaraq aşağıdakı 5 sənəd tələb olunsun: a) ərizə; b) tikintinin texniki pasportu; c) tikintinin istismara verilməsi haqqında dövlət aktı; d) tikintinin poçt ünvani; e) dövlət rüsumunun ödənilməsi haqqında sənəd

6. Mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı sisteminin təkmilləşdirilməsi

Təklif edilir:

- 1) 2009-cu ildə mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı üzrə bütün sualları tənzimləyən vahid qanun qəbul olunsun. Bu qanunda prosedur ardıcılıqlarının aşağıdakı kimi aydın göstərilməsi: a) hansısa konkret sənədlərin verilməsində məsul olan dövlət orqanlarının siyahısı; b) dövlət orqanları tərəfindən sənədlərin verilməsindəki müvəqqəti məhdudiyyətlərin göstərilməsi. Buna görə də, fəaliyyətdə olan sənədlər əsasındakı qeydiyyat prosesinin 20 günlük müddətini 5 günə qədər qısaltılması məqsədə uyğundur. Vahid qanunun qəbul olunması hazırkı normativ aktların ləğv olunmasına, mülkiyyət hüququnun qeydə alınması prosesinin qaydaya düşməsinə və tezleşməsinə səbəb olar;
- 2) 2009-cu ilin birinci yarısında mülkiyyət hüququnun qeydə alınması üzrə məsul olan dövlət orqanlarının hamısında "vahid pəncərə" prinsipinin tətbiq olunması (təbii ki, əgər tələb olunan sənədlərin sayı azaldılmasa);
- 3) 2009-cu il 1 yanvar tarixindən etibarən hüquqi və fiziki şəxslərin öz hesablarına tikdirdikləri obyektlərin mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı prosesində tələb olunan 13 sənədin sayı azaldılaraq aşağıdakı 5 sənəd tələb olunsun: a) ərizə; b) tikintinin texniki pasportu; c) tikintinin istismara verilməsi haqqında dövlət aktı; d) tikintinin poçt ünvanı; e) dövlət rüsumunun ödənilməsi haqqında sənəd

7. Səmərəli məlumatlandırma sisteminin yaradılması

Təklif edilir:

- 1) ölkə Prezidentinin Fərmanı ilə 1 yanvar 2009-cu il tarixindən dövlət orqanlarının qərarları (Prezidentin Fərman və Sərəncamları, Milli Məclisin qanun və qərarları, Nazirlər Kabinetinin qərarları) təkmil axtarış imkanları olan vahid xüsusi Internet-səhifəsində əksini təpsin;
- 2) 1 yanvar 2009-cu il tarixindən bütün hökumət qurumlarının (nazirliliklər, komitələr, agentliklər və s.) Internet-səhifələrində sahibkarlıq fəaliyyətinə aid olan bütün idarədaxili qərarların tam əks olunması təmin edilsin;
- 3) 1 yanvar 2009-cu il tarixindən İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin (yaradıldığı halda, Kiçik Biznes üzrə Milli Agentliyin) Internet-səhifəsində bütün hökumət orqanlarının sahibkarlıq fəaliyyətinə aid olan bütün qərarlarının əks olunması təmin edilsin;

7. Səmərəli məlumatlandırma sisteminin yaradılması

Təklif edilir:

- 4) 1 yanvar 2009-cu il tarixindən həftədə bir dəfə şənbə günü xüsusi ayrılmış saat ərzində dövlət televiziyası və dövlət radiosu ilə həftə ərzində qəbul edilmiş bütün qərarlar və normativ aktlar haqqında elanlar verilsin;
- 5) 1 yanvar 2009-cu il tarixindən bütün hökumət idarələrində və Azərenerji, Azəriqaz, Azərdəmiryolu, AZAL, Kaspar, Azərsu kimi dövlət şirkətlərində qaynar telefon xəttinin işləməsi təmin edilsin. Belə xətlər bu gün yalnız Vergilər Nazirliyində və Dövlət Əmlakının İdarə edilməsi üzrə Dövlət Komitəsində fəaliyyət göstərir;

7. Səmərəli məlumatlandırma sisteminin yaradılması

Təklif edilir:

- 6) dövlət təşkilatlarındakı fəaliyyəti tənzim edən və sahibkarlığa dair qanunların, həmçinin ölkə Prezidentinin və Nazirlər Kabinetinin bütün fərman və sərəncamlarının icra edilməsini təmin edən bütün sənədlərin məcburi surətdə Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçirilməsi həmin təşkilatlara təklif edilsin. Bu mümkün dərəcədə qısa zamanda icra edilməlidir (2009-cu ilin ilk yarısı). Həmin qeydiyyatdan sonra bu sənədlərin Ədliyyə Nazirliyinin veb-səhifəsində əks etdirilməsi də son dərəcə vacibdir;
- 7) **ən yaxın gələcəkdə Azərbaycandakı Internet xidmətlərinin bahalılaşması** səbəblərini araşdırıb təhlil edən xüsusi komissiya yaradılsın. Bu qiymətlərin normal sayılıdığı halda Internet vasitəsilə məlumatlandırılma məsələsində hökumət kiçik sahibkarlığa yardım məqsədilə İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin regional şöbələrində pulsuz Internet terminalları quraşdırıa bilərdi. Həmin yerlərdə Internetlə işləməyə yardım xidməti də təşkil edilə bilərdi. Azərbaycan hökuməti bunu eləməyə qadirdir

8. Tikintiyə icazənin alınması sisteminin islahatı

Təklif edilir:

- 1) 2009-cu ilin ilk yarısında, böyüklüyündən və məqsədlərindən asılı olaraq tikinti obyektlərinin təsnifatı müəyyənləşdirilsin. Tikintiyə lazım olan icazələrin alınması sisteminin həmin obyektlərin növ və məqsədinə bağlanması üçün gərəkli tədbirlər görülsün;
- 2) 2009-cu ilin ikinci yarısından etibarən “vahid pəncərə” prinsipinə əsaslanan icazələrin alınması sistemi tətbiq edilsin

9. Kiçik sahibkarlıq infrastrukturunun inkişafı

Təklif edilir:

- 1) birinci mərhələdə (2009-cu il) 3-5 regional mərkəzdə, məsələn: Gəncə, Sumqayıt və Qubada biznes-inkubatorlar yaradılsın (istifadəfəsiz qalan dövlət binalarını təmir etmək və ya yenidən qurmaq yolu istifadə edilə bilər);
- 2) 2009-cu il ərzində Bakı universitetlərindən birinin nəzdində texnoparkın yaradılması üzrə pilot layihə hazırlanınsın. Bununla əlaqədar olaraq ən yaxşı təklifin hazırlanması məqsədilə universitetlər arasında müsabiqənin elan edilməsi çox faydalı ola bilərdi. Həmin müsabiqənin qalibini Sahibkarlığa Yardım Milli Fondundan və ya başqa mənbələrdən əlverişli kreditlə və ya grantla mükafatlandırmaq olardı;

9. Kiçik sahibkarlıq infrastrukturunun inkişafı

Təklif edilir:

- 3) sahibkarlıq fəaliyyətinə təzə başlayan və ya təcrübəsi az olan sahibkarlara 1 yanvar 2009-cu il tarixindən məsləhət xidmətinin göstərilməsi təşkil edilsin. Bu xidmətlər İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və ya Kiçik Biznes üzrə Milli Agentliyin (beləsinin yaradıldığı halda) yerli nümayəndəliklərində təşkil oluna bilər. Məsləhət xidmətinin göstərilməsi üçün bir neçə konsalting şirkətini cəlb etmək məqsədə uyğun görünür. Müvafiq xərclər 2009-cu ilin dövlət bütçəsində planlaşdırıla və ya Sahibkarlığıga Yardım Milli Fondundan vəsaitindən ayrıla bilinər. Dövlət bu xərclərin öhdəsindən tam gələ bilmək qabiliyyətindədir.

10. Qaiməsiz satışa görə cəzaların gücləndirilməsi

Təklif edilir:

- 1) 1 yanvar 2009-cu il tarixindən malı pərakəndə və topdansatış şəbəkəyə ötürən mal sahibində fakturanın olmadığı halda tədarük aktının sadə formasından istifadəyə icazə verilsin;
- 2) 1 yanvar 2009-cu il tarixindən uyğun sənədlərlə (faktura və ya tədarük aktı) müşayət olmayan malların satışına görə həmin malların müsadirə edilməsi formasında satıcının cəzalandırılması tədbiri tətbiq edilsin. Mal sahibinin müəyyənləşdirildiyi halda ona orta bazar qiyməti əsasında hesablanmış malın dəyərinə bərabər məbləğ formasında cərimə tətbiq edilsin;

10. Qaiməsiz satışa görə cəzaların gücləndirilməsi

Təklif edilir:

- 3) 2009-cu ildə dövlət orqanları və ictimaiyyət nümayəndələrindən ibarət qarışq komissiyaların yaradılması və satılan mallara sənədlərin olmasının yoxlanılması üzrə bir neçə kütləvi kampaniyalar keçirilsin

11. Yoxlamaların tənzimlənməsi

Təklif edilir:

- 1) 1 yanvar 2009-cu il tarixindən şirkətlər Vergilər Nazirliyində qeydiyyatdan keçərkən onların nümayəndələrinə və eləcə də VÖEN almış fərdi sahibkarlara yoxlamaların Nəzarət Kitabçaları məhz bu zaman təqdim edilsin;
- 2) 1 iyun 2009-cu il tarixinə İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Nəzarət Kitabçalarından istifadə olunması (2000 sahibkarlıq subyekti üzrə) və yoxlamaların lazımlılığı təhlil edilsin;

11. Yoxlamaların tənzimlənməsi

Təklif edilir:

- 3) 1 yanvar 2009-cu il tarixindən sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyatı zamanı onların fəaliyyətinin bu və ya digər konkret dövlət orqanları tərəfindən və necə tez-tez yoxlanılması haqqında məlumatlandırma praktikası həyata keçirilsin;
- 4) bütün dövlət orqanları tərəfindən bu və ya digər iqtisadi fəaliyyət subyektiinin yoxlanılmasından (nəzarət) əvvəl elektron poçtu ilə qarşılaklı yoxlama haqqında Sahibkarlıq Departamentinə (yaradıldıığı halda Agentliyə) mütləq məlumat verilsin. Tənzimləyici sənədlərin təkmilləşdirilməsi üzrə uyğun tövsiyələrin hazırlanması məqsədilə bu məlumatlar sonralar təhlil edilsin;

11. Yoxlamaların tənzimlənməsi

Təklif edilir:

- 5) dövlət və özəl şirkətlərin yoxlanılmasına qeyri-bərabər yanaşma aradan qaldırılmalıdır. Təcrübə göstərir ki, belə qeyri-bərabər yanaşma mövcuddur və o, ədalətli rəqabət şərtlərinin təmin edilməsi prinsiplərinə uyğun deyil;
- 6) **Kiçik sahibkarlıq subyektləri nümayəndələrinin əsaslandırılmış yoxlamalarından tez-tez şikayət etdikləri İİN-nin Ticarət və Antiinhisar departamentlərinin funksiyaları təhlil edilməlidir.** Birincinin fəaliyyətinin xarakteri bazar iqtisadiyyatı prinsiplərindən olduqca uzaqdır, bu narahatedici haldır. Antiinhisar departamentinin fəaliyyətində çox vaxt əsas məsələlərdən uzaqlaşmaq müşahidə olunur

12. Qanunun aliliyinin və ədalətli mühakimənin təmin edilməsi

Təklif edilir:

- 2009-cu ilin ikinci yarısından etibarən sahibkarlıq fəaliyyəti sahəsinə dair işlərin baxılması üçün andlılar məhkəmələri tətbiq edilsin;
- 2009-cu ilin yanvar ayının 1-dən etibarən Ali Məhkəmə, İİN və sahibkarların ictimai birlilikləridən ibarət komissiya təşkil edilərək, sahibkarların şikayətlərinə görə açılan məhkəmələrdə monitoring aparsın.

13. Xarici ticarət əməliyyatlarının təkmilləşdirilməsi

Təklif edilir:

- 1) Müvafiq əməliyyatları asanlaşdırın, onların şəffaflığını yüksəldən və yüklerin gömrükdən keçirilmə sürətini artırın yeni Gömrük Məcəlləsinin qəbulu sürətləndirilsin;
- 2) **Artıq neçə ildir Gömrük Komitəsində hazırlanan elektron bəyannamə sisteminin tətbiqi sürətləndirilsin;**
- 3) **Gömrükdə “vahid pəncərə” prinsipi tətbiq edilsin**

14. Sosial korporativ məsuliyyət: məcburiyyətdən könüllülüyə

Təklif edilir:

- 1) Hökumət aşkar şəkildə iş adamlarına təklif etsin ki, bu cür fəaliyyətə məcbur edildikləri hallarda onlar xüsusi telefon xətti ilə bu barədə hökumətə xəbər versinlər;
- 2) Hökumət, bütün öz təşkilatlarına iş adamlarının məcburi surətdə ictimai fəaliyyətə cəlb etməsini qadağan etsin;

14. Sosial korporativ məsuliyyət: məcburiyyətdən könüllülüyə

Təklif edilir:

- 3) Yerli icra hakimiyyəti təşkilatlarının fəaliyyətinə dair qanunvericilik sənədlərinə iş adamlarının məcburi surətdə ictimai fəaliyyətə cəlb edilməsini qadağan edən qaydalar əlavə edilsin;
- 4) 2009-cu ilin 1-ci rübü ərzində İİN ictimai fəaliyyəti könüllü surətdə icra edən iş adamlarının təşviq və təltif edilməsi haqqında bir təklif hazırlanın.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirik!